

18 הכהנים והעם מתנדבים להביא עצים והיו מקריבים
 19 קרבן אותו היום, ואפילו היו הרבה עצים למערכה, היו
 20 אלו מתנדבין ומקריבין באלו תשע זמנים, או כפי
 21 שהוא אומר במשנה אחרת³¹: "שהיו משפחות של
 22 ישראל שקבוע להם ימים בכל שנה להביא עצים
 23 למקדש לצורך המערכה ומביאין קרבן עצים עמהן" –
 24 שמכך, שהוא אומר שהקריבו קרבן, ואינו מפרש איזה
 25 קרבן, ניתן להבין, שלדעתו, בהתאם לפשט הפסוק
 26 בדברי חז"ל, היה הקרבן מן העצים עצמם⁵⁶: חלק מן
 27 העצים שנודבו היו למערכה, וחלק הוקרבו כקרבן
 28 ממש⁵⁷.

29 לפי־זה מובנים דברי הריטב"א: "שהיו מבערים
 30 במזבח בפני עצמו מן העצים שהתרבו (שהתנדבו)
 31 וזה היה קרבן העצים.. וזה מוכיח כי קרבן עצים
 32 ממש הוא ולא שאר קרבנות שהיו מביאין באותו יום"
 33 – גם לדעתו הביאו את העצים למערכה, כמשתמע
 34 מן הפשט, אך הוא בא לשלול את האפשרות שהיה
 35 זה קרבן נפרד, מסוגי הקרבנות הרגילים, אלא
 36 שהקרבן היה "מן העצים שהתרבו (שהתנדבו)"⁵⁸ –
 37 חלק מן העצים שנודבו למזבח⁵⁹ הוקרבו⁶⁰ כ"קרבן

1 ואין זה קושי מדוע נקרא קרבן כזה "קרבן העצים"
 2 על־אף שהעצים עצם אינם הקרבן, כי הרמב"ם פוסק
 3 כחכמים, כדלעיל, שאפשר לפרש גם לא ממש
 4 כפשוטו, ולפיכך גם משמעות "קרבן העצים" איננה
 5 כפשוטה, אלא עולות נדבה הבאות ביחד ובגלל
 6 העצים⁵¹.

7 [ולדעת הרמב"ם גם לא קשה מדוע תשע
 8 המשפחות הביאו את העצים בשותפות, כי העצים היו
 9 רק למערכה ולא לקרבן, ולכן אפשר להביאם גם
 10 בשותפות⁵², וגם עולות נדבה הרי באות בשותפות⁵³].

ז.

הסבר דברי רש"י והריטב"א

11 ואילו רש"י, שהוא פשוטן גם בפירושו על הגמרא,
 12 ואינו פוסק⁵⁴, מפרש כפשוטו את המקרא והגמרא:
 13 "קרבן עצים" איננו עצים למערכה, כי הם אינם קרבן
 14 בכל הפרטים. ולכן אין הוא מפרש שהקריבו עולות
 15 נדבה וכדומה, כי אין זה מתאים לפשט הביטוי "קרבן"
 16 עצים⁵⁵.
 17 לפיכך הוא אומר בפירושו⁵⁵ "באלו הט' זמנים היו

ואולי י"ל דגם ביחיד שהתנדב עצים כוונתו שהביא עמו עולת
 נדבה*, ואי"צ לכתוב זה בפירוש כיון שבא בהמשך להלכה שלפניו.
 ועפ"ז מובן מש"כ "עצים או גזרים במערכה, ולא כל' הירושלמי (פסחים
 פ"ד ה"א, חגיגה פ"ב ה"ד – צוין בכס"מ) "עצים למזבח וגזרים
 למערכה": בירושלמי העצים הם (קרבן) למזבח. וברמב"ם גם העצים הם
 למערכה. ולפ"ז מה שבי' עוה"פ "ודבר זה מנהג" (אף שלכאורה זהו אותו
 הדין דה"ט. ולהמל"מ מובן בפשטות) היינו בנוגע לייחוד. ולהעיר שבכמה
 דפוסים ליאת הסיום בה"י "ודבר זה מנהג". וראה מעשה רוקח לרמב"ם
 שם ה"ט וה"י.

51 וי"ל שלכן הביא ברפ"ד דמעה"ק (וכן בפ"י המשניות (מנחות
 שם**)) הכי "ולקרבן העצים" ולא הכי "והגורלות הפלנו גו" שהובא
 בגמרא, כי הכתוב "והגורלות הפלנו על קרבן העצים" הקרבן שם הוא
 עולות נדבה לדעתו (הל' כלי המקדש שם ה"ט וי"ד) והוצרך להביא
 רא"י שהעצים עצמם למערכה נק' קרבן.

52 ועפ"ז מובן בפשטות מה שהשמיט הרמב"ם בפ"ד דמעה"ק ה"ב
 הדין דאין שנים מביאין עצים.

וי"ל שלכן הביא הרמב"ם בפיה"מ מנחות (וכן רבינו גרשום שם)
 הכתוב "אדם כי יקריב מכם קרבן" ולא הכי "קרבן" שנאמר אצל "מנחה"
 כפרש"י, וכמפורש בתו"כ, כי הרמב"ם מפרש הסתם משנה אליבא
 דהלכתא – כת"ק, וא"כ מביאין עצים בשותפות (כדלעיל הערה 24).
 משא"כ התו"כ דלמד מקרבן מנחה (מפרש הרמב"ם ש)הוא לדעת רבי
 ולדעתו "כשם שאין שנים מביאין מנחה נדבה כך אין מביאין עצים"
 (ודלא כנ"ל (הערה 23) דלרבי א"צ לזה).

53 מנחות קד, ב. תו"כ (הנ"ל הערה 24. ועוד). רמב"ם שם רפ"ג.
 פי"ג ה"ב.

(* ראה רש"י לענין אבל אינו משלח עצים (ובחס צט. סע"ב) "המתנדב עצים מביא קרבן עמהן".

** בפיה"מ הוצאת קאפאח "קרבן העצים". ולפי"ז י"ל שכונתו להכ' "והגורלות הפלנו גו".

*** דמנה שדייק וכתב שני גזרין היו קרבין עם תמיד כו' ולא "דמצינו הקרבן שני גזרין (וכי"ב) – ע"ד מ"ש בפיה"מ מנחות קו. ב. פרש"י שם כ. ב. ושטמ"ק שם
 אות ז. ראב"ד בפי' לתו"כ שם – משמע. דאין כוונתו להביא רא"י דמצינו הקרבן מיוחדת של עצים לבד ממערכה, אלא כפנינים.

54 יד מלאכי כללי רש"י כו' אות א' וב'.
 55 במשנה תענית דמפרש גם הענין. משא"כ בפרש"י לנחמי' (הנ"ל
 בהערה 38) דמפרש רק התיבות.

56 ראה גבורת ארי תענית שם סד"ה קרבן עצים כו' "כדפרש"י עיקר
 כו' או שמא אפילו עצים הביאו כו'".

57 אבל אינו מפרט דיני קרבן עצים זה, משא"כ בפרש"י תענית יב,
 א מסיים "במס' מנחות אמרין המתנדב עצים לא יפחות משני גזרין
 ועצים טעונין קמיצה טעונין הגשה כו", כי עפ"ז (שהוא קרבן גמור) יובן
 ביותר מה ש"לא השלמנוהו (ת"ב) מפני שיו"ט שלנו הוא". וראה לעיל
 הערה 48 בפ"י דברי הירושלמי שם. מ"למ' הל' כלי המקדש שם. גבורת
 ארי למס' תענית שם (יב, א ד"ה דאמר ר"א כו').

עפ"ז מובן מש"כ המאירי בתענית במשנה קרבן עצים "וגדולי
 הרבנים פירשו קרבן עצים בדרך אחרת כו'".

58 עפ"י המבואר בפנים אולי יש לקיים הגירסא שבדפוס
 "שהתרבו".

59 וי"ל (ברוחק) שזהו שהביא הריטב"א "וכן אמרו כו' ששני גזרין
 היו קרבין עם תמיד כו'" לדוגמא נקט***, שמצינו הבאת קרבן ביחד
 עם עצים. וי"ל שלכן הביא שני גזרין עם תמיד של בין הערביים ולא עם
 תמיד של שחר, כי ב' גזרין בבורק באים בהמשך לסידור המערכת (ראה
 יומא כו, ב. ובפרש"י שם ד"ה בהאי פליגי. ומי שזכה בתרומת הדשן
 זכה בסידור המערכה וסדור שני גזרי עצים (שם כו, ב. וש"נ) משא"כ
 דתמיד של בין הערביים.

60 ולפ"ז הרי זה כדוגמת עצים דיחיד שבירושלמי הנ"ל (בהערה
 50), שבפשטות "עצים למזבח וגזרים למערכה" הוא שמביא שניהם,
 העצים מביא למזבח כקרבן, וגזרים למערכה – לציבור (משא"כ דעת